

משה (מוש) חביב

תר"ץ - תשכ"ז

1930 - 1967

אלבום זה מוקדש לזכר
משה חביב ז"ל,
שנפל בעת מילוי תפקידו
במלחמת ששת הימים,
והובא למנוחות בבית העלמין
הצבאי בקרית שאול.

מלחמת ששת הימים

מלחמת ששת הימים נערכה שישה ימים

המלחמה נערכה

מבוקר 5 ביוני עד ליל 10 ביוני 1967
(כ"ו באייר - ב' בסיוון התשכ"ז)

מדינת ישראל נלחמה מול
מצרים, ירדן וסוריה.

המלחמה החלה
במכה מקדימה ישראלית
במבצע ממוקד
על חיל האוויר המצרי,
לאחר תקופת ההמתנה המתוחה,
שבה נעשו ניסיונות
להימנע ממלחמה.

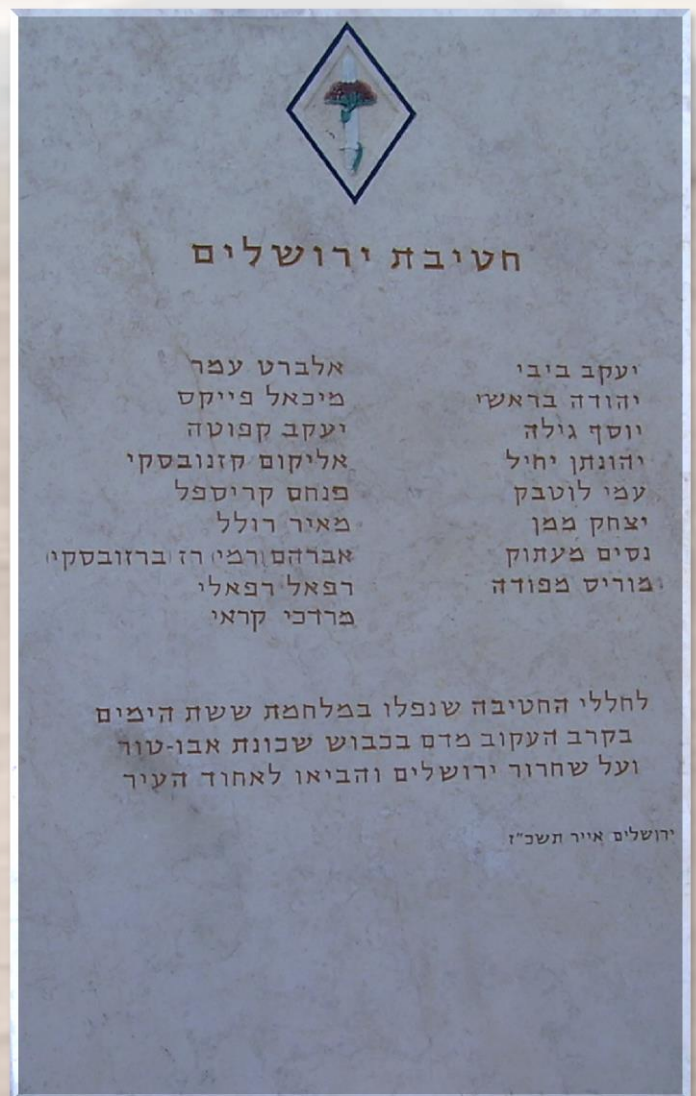
במהלך המלחמה
 כבשה מדינת ישראל שטחים נרחבים
 בסיני, רצועת עזה, רמת הגולן,
 יהודה ושומרון ומזרח ירושלים.
 השטח הכולל של ישראל אחרי המלחמה
 גדל פי שלושה משטחה של מדינת ישראל
 לפני המלחמה.

חטיבת ירושלים
 שהחלה את הלחימה בירושלים
 בקו העירוני ובהר הצופים,
 כבשה את ארמון הנציב,
 צור באחר, אבו טור,
 ואת הרובע היהודי בעיר העתיקה.

סיכת חטיבת ירושלים

אנדרטה ללוחמי החטיבה שנפלו במלחמה

חטיבה 55
המורכבת מצנחנים במילואים,
כבשה את גבעת התחמושת,
מוזיאון רוקפל, אוגוסטה ויקטוריה,
הר הזיתים,
לבסוף את הכותל המערבי והר הבית.

הרב גורן תוקע בשופר בכותל

סמל החטיבה

הצנחנים בכותל המערבי

ילדות

משה (מוש) חביב
נולד בג' באייר תר"ץ (1.5.1930)
לשלמה ובבנידה

משה נולד באיסטנבול שבטורקיה.

ועלה לארץ בשנת 1935

עם הוריו כשהיה בן 5

לעיר ירושלים

ירושלים

למד בבית הספר היסודי "אליאנס"
ולאחר מכן המשיך את לימודיו
בבית הספר התיכון "בגרות".

בית הספר "אליאנס"

A low-angle photograph looking up at the branches of a flowering tree. The branches are thin and brown, with small green leaves and clusters of white blossoms. The background is a clear blue sky with some light, wispy clouds. The word "בגרות" is written in black Hebrew text across the center of the image.

בגרות

משה היה חבר בתנועת הנוער "הצופים".

"הצופים" היא תנועת נוער
המושגת על ערכי הציונות.

עקרנות התנועה הבסיסים הם:
מעורבות חברתית, זהות יהודית,
דמוקרטיה ורב תרבותית.
ומידות הצופה הן:
עזרה לזולת, ערכי חברות ורעות, שיוויון ועוד.

סמל התנועה

המנון תנועה ומידות הצופה

משה היה פעיל מאוד
בימי המאבק נגד השלטון הבריטי.
היה חבר ב"הגנה" (במסגרת הגדנ"ע),
והצטרף לגרעין הצופים ו'
ויצא להכשרה מגוייסת בפלמ"ח,
שבסיסו היה בדרום בקבוצת שילר.

הכשרת נען : שילר 1948 - גרעין הצופים ו'
ההכשרה הגדולה ביותר של תנועת הצופים
שהתגייסה לפלמ"ח. כבוגרי שנתון תש"ח התגייסו
חבריה לפלמ"ח בתוך מלחמת העצמאות.
ההכשרה הגדולה ביותר של תנועת הצופים
שהתגייסה לפלמ"ח. כבוגרי שנתון תש"ח התגייסו
חבריה לפלמ"ח בתוך מלחמת העצמאות.
בתחילת מלחמת העצמאות חוייבו חלק מחברי
ההכשרה, שהיו נערים עובדים, להתגייס מייד על
פי צו מרכז המפקד לשירות העם, והם חילו כבר
בינואר 1948. חברי ההכשרה שלמדו בשמינית
הקדימו את סיום הלימודים וגוייסו באפריל 1948.
בגלל מספרם הגדול הם חולקו לתקופת
ההתארגנות לשני קיבוצים.

חברי הכשרת נען

בחטיבת 'הראל' השתתפו בפעולות הלחימה של החטיבה באזור ירושלים ובנגב. במסגרת הגדוד השביעי בחטיבת הנגב, היו חברי ההכשרה בין משתתפי מבצע "לוט", בו נפרצה הדרך היבשתית לסדום.

לאחר תקופת התארגנות והכשרה נוספת בגבת, הקימו ב- 20 באוקטובר 1949 יישוב משלט על תל ג'מעה בנגב - קיבוץ רעים ('הקיבוץ-המאוחד').

הכשרת צופים ו'

ג'יפ דמה

את אשתו גילה
הכיר בהכשרת הצופים בנען ובשילה.
מוש היה בסניף הירושלמי, גילה ברמת גני.
הם שירתו יחד בגדוד 7 בחטיבת הנגב,
בהגנה על קיבוצי דורות ורוחמה בגבול עזה.
החברות שלהם החלה ב-1949
כשהגיעו לקיבוץ גבת.
נולדו להם שני ילדים אוריטל וניר.
המשפחה התגוררה ברמת-גן.

מוש וגילה חביב עם הבת אוריטל, 1956

משה פנה ללימודים
באוניברסיטה העברית בירושלים
בפקולטה למשפטים.
בשנת 1954 סיים את הפקולטה למשפטים
ואחרי שנת התמחות הוסמך כעורך דין.

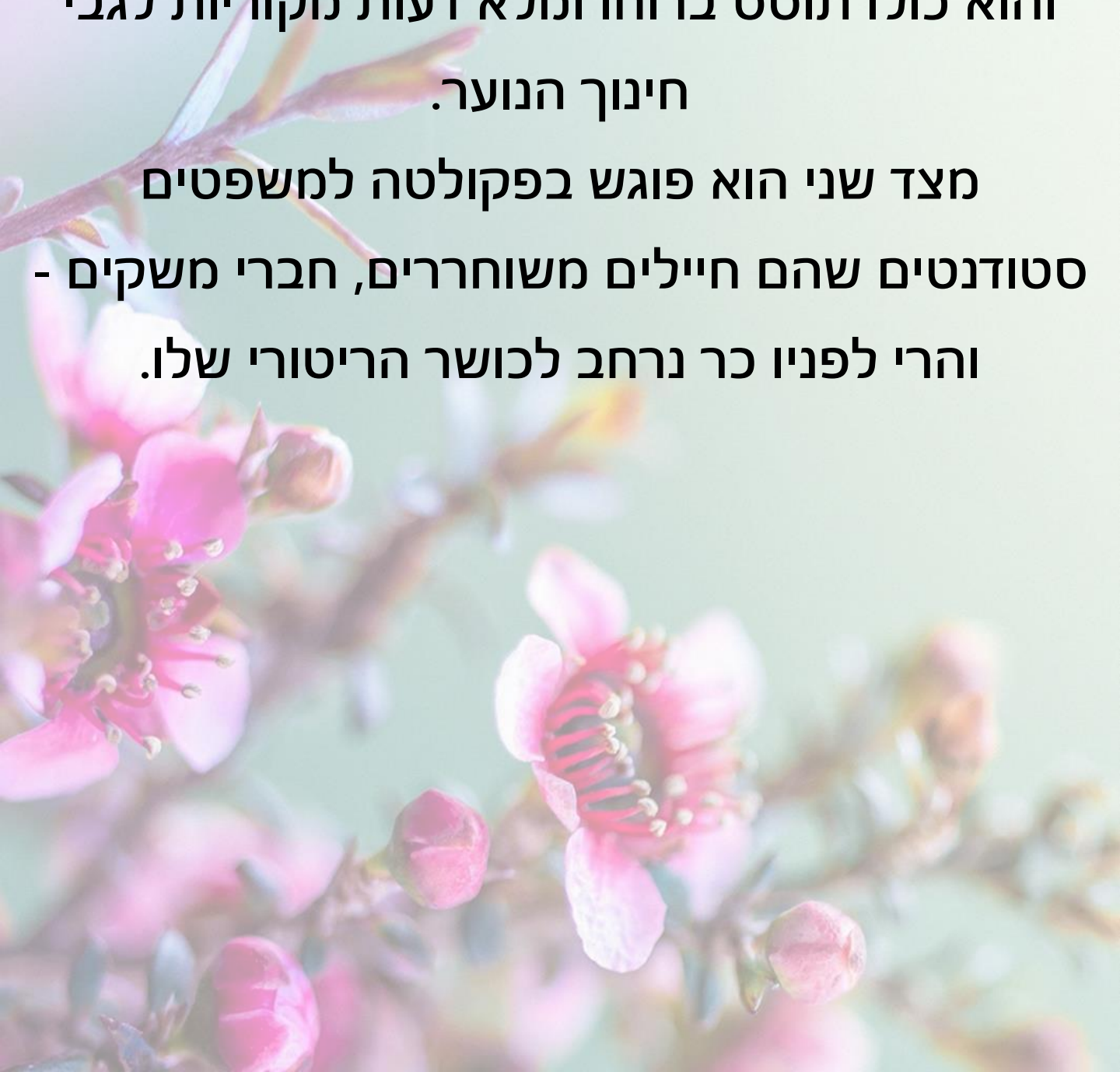
האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

הפקולטה למשפטים
באוניברסיטה העברית

משה ראה אתגר חדש עומד לפניו:
פגישה עם נוער לומד, אשר לא עבר את מלחמת
הקוממיות, עם קצינים קרביים כמוהו, עם מורים
שתחושת המדינה והיותה היו חדשות בעיניהם -
והוא כולו תוסס ברוחו ומלא דעות מקוריות לגבי
חינוך הנוער.

מצד שני הוא פוגש בפקולטה למשפטים
סטודנטים שהם חיילים משוחררים, חברי משקים -
והרי לפניו כר נרחב לכושר הריטורי שלו.

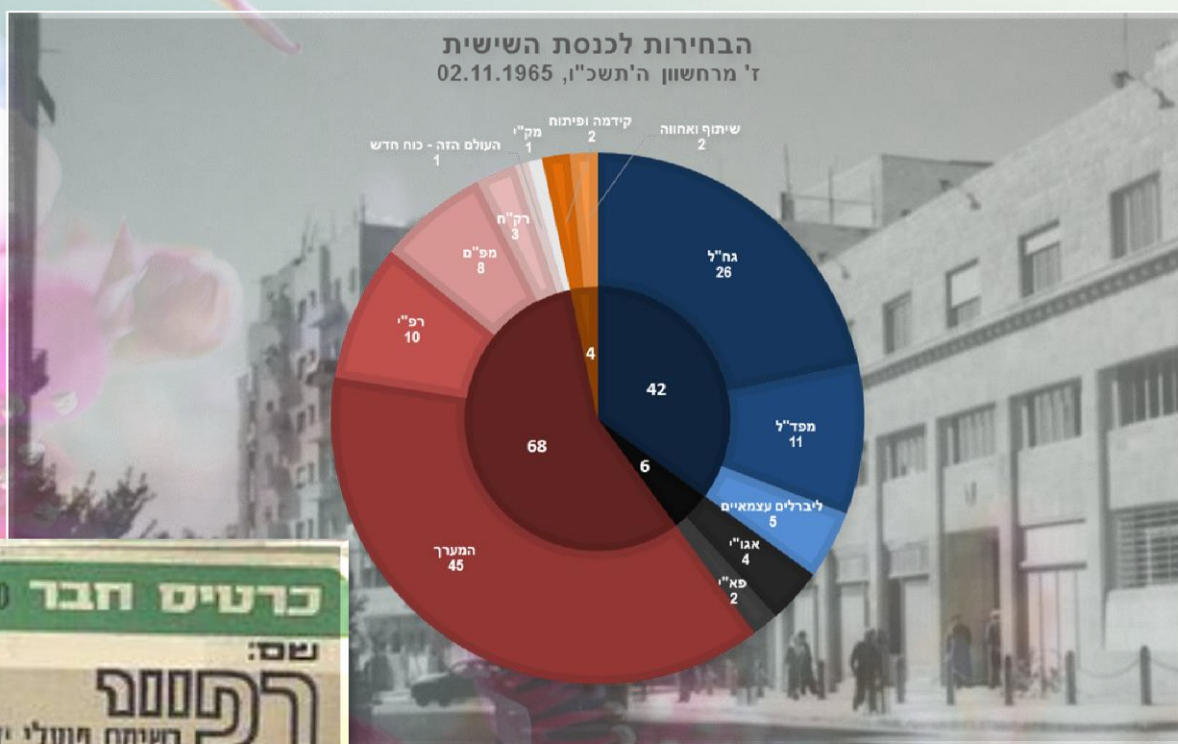
משה התחיל לעסוק במקצוע הפרקליטות,
והמשיך את פעילותו הציבורית בחוגי הצעירים
של מפלגת פועלי ארץ ישראל (מפא"י)

משה התמנה ליועץ המשפטי של מפא"י וייצג
את המפלגה בועדת פנקס הבוחרים לכנסת
במרכז שירות התעסוקה. עבודתו במשרד
הפרקליטים, אשר בו הוא השותף הבכיר,
הביאה אותו לנסיעות על פני העולם, לפגישות
רבות ולהיכרויות נרחבות.

עם הפילוג במפא"י נעשה משה לאחד מראשי
הפעילים ברפ"י. למרות היותו יועצה המשפטי
של מפלגת פועלי ארץ ישראל השתתף במאבק
לדמוקרטיזציה ולשינוי פני הדברים בה.

משה היה מועמד לכנסת השישית ושיקע עצמו
בפעולת הסברה בכל חלקי הארץ בלי שויתר על
עבודתו אף שזו סבלה על ידי כך. הוא ידע לשקם
מצבי יאוש ורפיון ולהעלות מורל בעת אכזבה.

חלוקת הקולות לכנסת השישית

כרטיס חבר ב"רפ"י"

אחרי שחרורו במקביל ללימודים בירושלים,
ריכז משה את "בית צבי" ברמת גן,
הלא הוא בית הנוער על שם חברו,
בן הכשרתו, צבי קליר,
אשר נפל בקרב באשדוד במלחמת הקוממיות.

בית צבי

צבי קליר ז"ל

מחוץ לעבודתו המקצועית והציבורית
יש לציין כי שתי אהבות גדולות היו לו:
לארץ ולמשפחתו.

הוא רצה להיאחז ולהרגיש עצמו
כחלק בלתי נפרד ומשולב
בנוף ארצו - ולכן הרבה לטייל בה;

וכן השתוקק להיזבק בבני ביתו ולחיות את
חוויותיהם שלהם.

ילדיו גדלו והתרגלו לראות את אבא רק
בשבתות או בימי טיול,
אשר כפה על עצמו לגזול מעבודתו כדי שלא
לקפח את משפחתו.

תמיד היו ידיו מלאות עבודה וכשהיה חוזר
מנסיעות עבודה לחוץ לארץ היה שוקע בעבודה
קשה ורצופה במשרדו, ובערבים היה מתמסר
לצרכי המפלגה ועוסק בהם באמונה, ולאחר
שנטל חופשה בת ימים ספורים כדי לשבת בחיק
משפחתו - שוב נסיעה - ולאחריה שוב יציאה
לשירות מילואים ממושך בנגב. ידוע היה כי כל
חייל מילואים אשר בגדודו וכל מכר ומודע מצא
את ביתו פתוח לשם מתן עצה וסיוע מתוך נדיבות
וברוח לב.

לוחם היה - בחיים הפוליטיים, כדרך שהיה בצבא,
ותמיד היה נכון להוכיח באופן אישי את אשר סבר
לנכון לגבי הפרט והכלל.

מטבעו סלד מהעמדת פנים ומצביעות ותמיד חתר
אל האמת ואל הגשמתה בכל מלוא הטמפרמנט
שלו. הכל עשה כמתוך מירוח רב מרץ ובלהט
נפשי ויחד עם זה היה הכל מתוכנן, מדוד ושקול.

שירותו הצבאי

משה גוייס לצה"ל באפריל 1948.

סיים קורס מ"כ בפלמ"ח

והשתלב בחטיבת הנגב,

בעיצומה של מלחמת הקוממיות ביוני 1948,

כשחברי הכשרתו היו פקודיו.

סמל חטיבת הנגב

אנדרסט חטיבת הנגב

משה השתתף בקרבות המרים של עירק-סואידן,
משלטי חוליקת, עירק-מנשיה וכביש באר שבע,
ויחד עם יחידתו לקח חלק בקרבות של עוג'ה אל
חפיר ואבו-עגילה.

בתום הקרבות יצא לקורס קצינים וסיים אותו
בהצלחה. לאחר שהגרעין השתחרר מן הצבא
השלים משה את הכשרתו במשק גבת. לאחר מכן
נשאר בשליחות הגרעין ובצבא הקבע.

תדרוך לפני הקרב,
עוג'ה אל חפיר

עירק-סואידן

הגרעין עלה להתיישבות לתל-ג'מעה, היא תל
רעים והוא חילק את זמנו בין המשק הצעיר ובין
בית הספר להדרכה של מחוז הנגב, שהיה תחת
פיקודו.

רעים הוא קיבוץ שיתופי במערב הנגב הצפוני,
בחבל אשכול, בקרבת מפגש הנחלים גרר ובשור.
משתייך לתנועה הקיבוצית ולמועצה אזורית
אשכול.
הקיבוץ הוקם בשנת 1949 על ידי יוצאי הפלמ"ח.

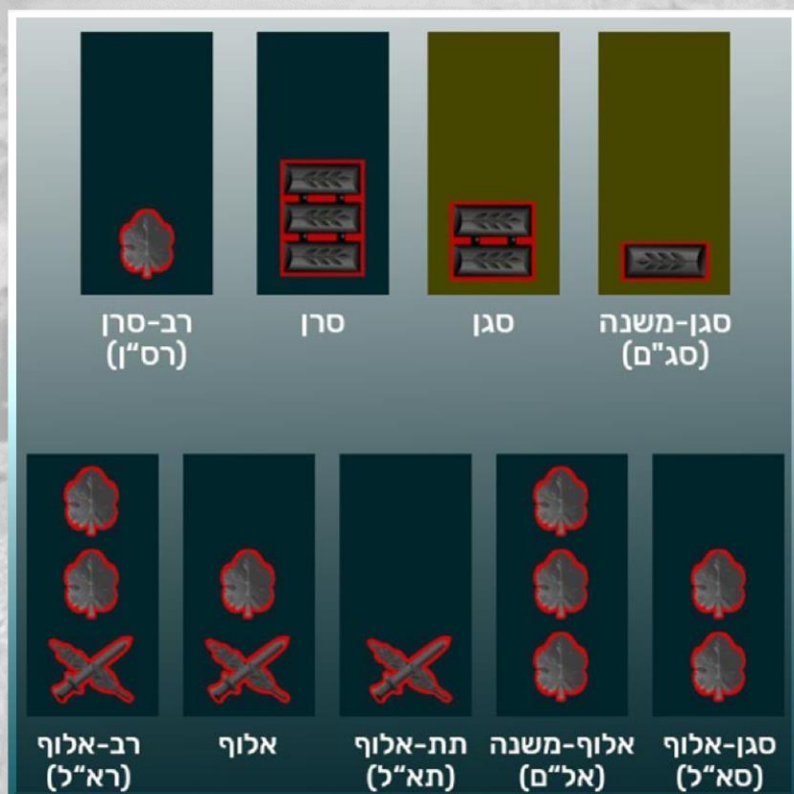

חדר האוכל בקיבוץ תל רעים

אט אט התקדם בתפקידו
כקצין מבצעים של מחוז הנגב –
ובגיל תשע-עשרה הגיע לדרגת סרן.

סיכת קצין מבצעים מיוחדים

סימון דרגות בצה"ל

בגיל 21 עלה לדרגת סרן ובשנה השנייה ללימודיו,
אחרי שסיים את קורס הצניחה, זכה לענוד את
כנפי הצנחן; אז השתחרר מצבא הקבע.

סיכת כנפי הצנחן

תרגיל צניחה

מהלך הקרב

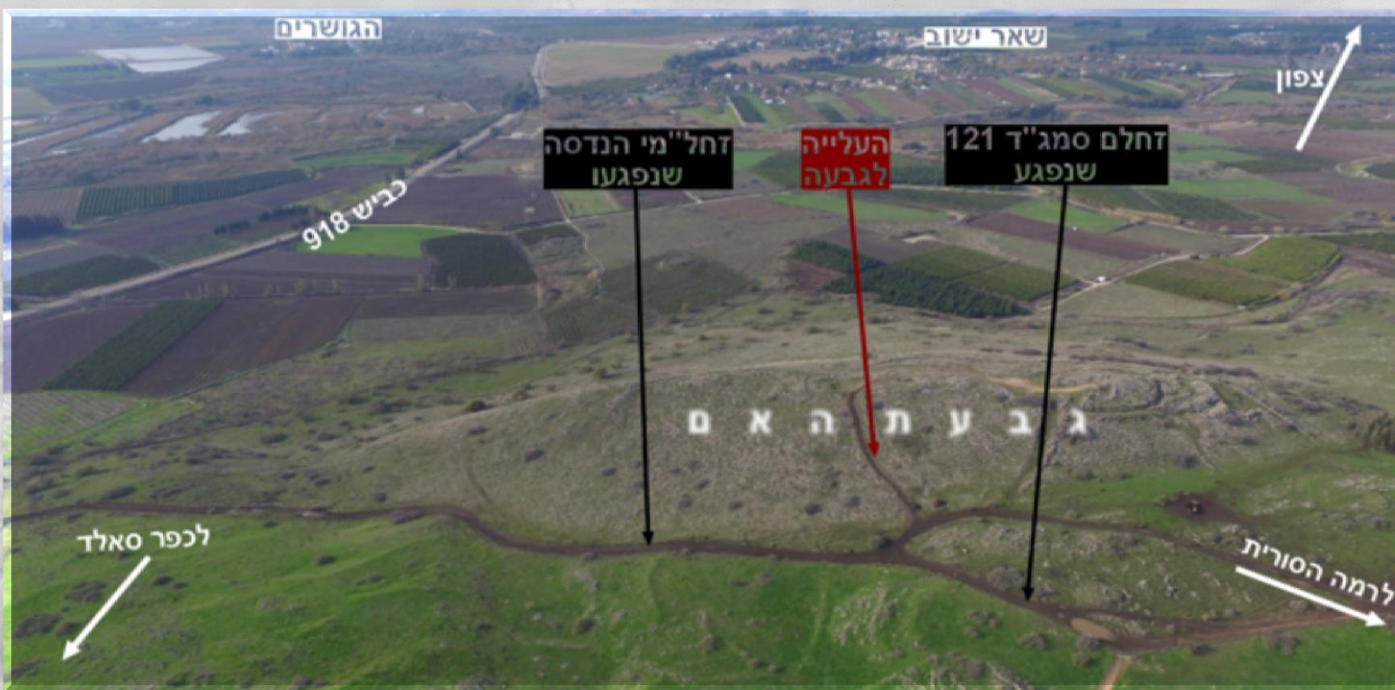
במלחמת ששת הימים היה במסגרת המילואים,
באימונים בנגב הרחוק, בלחימה במדבר –
ולבסוף עלה עם אנשיו לרמה הסורית
לפי התוכנית הייתה אמורה החטיבה להתקדם
מזרחה מגבעת האם ולהתחבר לדרך הפטרולים
הסורית. אז היה עליה לפנות דרומה, לכבוש את
מוצבי גור אל-עסכר ונעמוש (ממזרח לכפר
סאלד) ואז לפנות לציר שכיוונו צפון-מזרח
ולטפס לכיוון זעורה. הכוחות הונחו לנוע על
שבילים קיימים בלבד עקב סכנת מיקוש.

גבעת האם

זעורה

זמן קצר לפני השעה 7 בבוקר ב-9 ביוני 1967,
היום החמישי למלחמה,
קיבל דוד אלעזר את האישור להתחיל במתקפה.
בשעה 7:25 הורה אלעזר לחטיבה 8
להבקיע לפי התכנון בציר העולה מגבעת האם
אל הכפרים הסורים זעורה ועין פית.

מיקום משוער של איזור הפגיעה
מתחת לגבעת האם

סיפור חפילה

במלחמת ששת הימים היה במסגרת המילואים,
באימונים בנגב הרחוק, בלחימה במדבר -
ולבסוף עלה עם אנשיו לרמה הסורית.
כבר עם תחילת התנועה החלה הפגזה על
הטור. אחד הפגזים פגע פגיעה ישירה בזחל"ם
של סמג"ד 121, רס"ן משה חביב, שנהרג יחד
עם 6 חיילים שהיו עמו בזחל"ם.

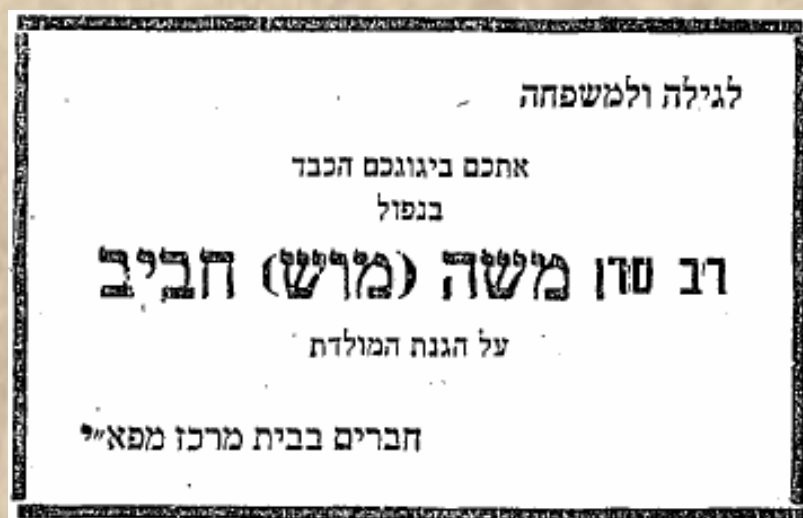

הזחל"ם שנפגע

משה נפל כשהוא משמש כסגן מפקד גדוד
ומפקד הכוח הפורץ הגדודי.

זה היה ביום החמישי לקרבות,
הוא א' בסיון תשכ"ז (9.6.1967).

חללי הזחל"ם שנפגע

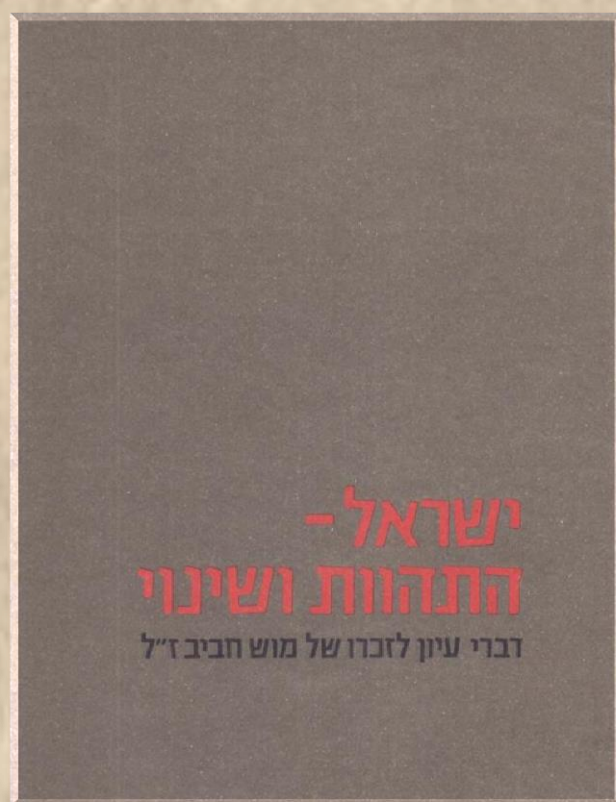

מתחת לגבעת האם,
כוחות צה"ל חולפים על פני זחל"ם המוות
של גדוד 121

הניח אחריו אישה ושני ילדים.
הובא לקבורה בבית הקברות הצבאי בעפולה
ולאחר זמן הועבר למנוחת עולמים
בבית הקברות הצבאי בקרית שאול.

ספר לזכרו בשם "מוש" הוציאו ידידיו.
בספר "נזכור", שהוציאה האוניברסיטה
העברית בירושלים והסתדרות הסטודנטים
שבה, ובעריכת יהודה האזרחי, הובאו
תולדותיו ותיאור קרבו האחרון.

יום הזיכרון תש"פ – שמות הנופלים

לזכר רס"נ מוש חביב שנהרג בקרבות הרמה הסורית. צירוף האותיות הזה "מוש" משמש היום בפיה של כול טינאג'רית מעודכנת בכדי לאפיין דבר מה כמושלם, או בקיצור – "מוש". המרחק בין הסלנג העכשווי זה לכינוי החיבה של משה חביב, מי שהיה אחד מהאהובים שבתושבי צהלה של פעם הוא כול הספקטרום שבין קרוב לרחוק, ועדיין אי אפשר להימנע מהמחשבה שגם אז, בהגנה, ובצה"ל, ובמפלגה (במפלגות) אותן ניהל בגיל שצעירים בגילו עוד ספרו מעות בתור לאוטובוס, היו אומרים אנשים את ה"מוש" הזה בחיבה.

שמעון פרס למשל, אמר עליו שהוא אחד האנשים המבריקים שפגש בחייו, ופרס ידע להבחין בכישרון כשנתקל באחד, אך אפשר להבין את זה גם כך, - ב 1955, בן עשרים וחמש בסך הכול, הפך מוש חביב ליועץ המשפטי של מפלגת מפא"י ולאחד האנשים החזקים בה. כך שיש מצב שפרס פשוט החמיא לאיש הצעיר מתוך שיקולים פוליטיים, ורצון לא להסתבך עם היועץ המשפטי הצעיר והדינמי של מפלגת השלטון.

תנועת "הצופים" בה החל מוש את דרכו היא בעקרון תנועה לא פוליטית, אך בימים שהיה חבר בה, בשנות הארבעים הסוערות, הכול היה פוליטי, והרוב היה מפא"י, גרעין ו' של שבט צופי ירושלים אותו הנהיג לא היה שונה מהרוב, והלך באופן טבעי להכשרה ב"הגנה" ועבר את כול המסלול של "ההכשרה המגויסת".

בגיל 18, בעיצומה של מלחמת העצמאות, גויס לצה"ל, סיים קורס מ"כים, והשתלב בחטיבת הנגב כשחברי הכשרתו שימשו כפקודיו. הוא השתתף בקרבות רבים, ובתומם יצא לקורס קצינים וסיים אותו בהצלחה. בגיל תשע-עשרה כבר הגיע לדרגת סרן. בגיל 22 השתחרר בדרגת רס"נ והפך לרס"נ המילואים הצעיר בתולדות צה"ל.

מי שחלם

מילים: דידי מנוסי

לחן: יוחנן זראי

מי שחלם לו ונשאר לו החלום
מי שלחם, הוא לא ישכח על מה לחם
מי שנשאר ער כל הלילה עוד יראה אור יום
מי שהלך הוא לא ישוב עוד לעולם

מי שהבטיח לא הניח את חרבו
מי שקראו לו הוא צעד בראש כולם
מי שאהב לו - עוד צפויות לו אהבות רבות
מי שהלך הוא לא יאהב עוד לעולם.

וההרים עוד בוערים באש זריחות
ובין ערביים עוד נושבת רוח ים
אלף פרחים עוד משמחים כל לב בשלל פריחות
מי שהלך הוא לא יראה זאת לעולם.

מי שחלם והתגשם לו החלום
מי שלחם עד ששמע קול מנצחים
מי שעבר את כל הלילה, וראה אור יום
הוא לא יניח שנשכח את ההולכים

מי שהבטיח וזכה גם לקיים
מי שהצליח לחזור מן הדרכים
מי שכאב, אבל הבין שהכאב אילם
הוא לא יניח שנשכח את ההולכים.

וההרים עוד יבערו באש זריחות
ובין ערביים תנשב עוד רוח ים
אלף פרחים עוד יפרחו בין ובתוך שוחות
הם שיעידו, כי זכרנו את כולם.

חוויות מכתיבת האלבום

ביה"ס בית רחל שטראוס, תש"פ פרויקט הכנת אלבומי הנצחה לחללי צה"ל

בית הספר בית רחל שטראוס, הנו בית-ספר שש שנתי [חטיבת ביניים וחטיבה עליונה], לתלמידים עם מוגבלות שכלית ואוטיזם, ברמה בינונית מורכבת, גילאי 12-21 שנים. בביה"ס מתקיימת תכנית לימודים ענפה, הכוללת את כל מקצועות הליבה של משרד החינוך, ועוד תוספות והרחבות רבות.

האמונה שלנו שתלמידינו מסוגלים וראויים ללמוד ולפעול ככל בני הנוער היא הבסיס להשקעה הרבה שאנו משקיעים בפיתוח החינוך החברתי-ערכי-קהילתי, בנוסף לחינוך האקדמי ולהכנה לחיים [כישורי חיים, תעסוקה, דיור]. לאורך 12 השנים האחרונות פיתחנו תלב"ס חברתי-ערכי-קהילתי המשלב למידה עיונית של עשייה חברתית; מה שהפך את ההשתלבות החברתית משמעותית ומובנת הרבה יותר עבור תלמידינו.

אחד הפרויקטים שבחרנו להשתתף בו הוא "אמץ אנדרטה", בשיתוף עם יד לבנים, המנהל הקהילתי וסטודנטים מתחום החינוך. בשנה הראשונה נבחרה האנדרטה שבשכונת מקור-חיים, בסמוך לבית הכנסת. התלמידים, בסיוע העירייה, המתנ"ס ובית-הכנסת, ניקו וטיפחו את האזור ושתלו פרחים, וקיימו שם את טקס יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל. ומאז במשך תשע השנים האחרונות, המשכנו ופיתחנו את רעיון אימוץ האנדרטה. הוספנו ובחרנו אנדרטה נוספת בשכונה, האנדרטה על-שם עליז חמוי. סייענו בשיפוץ הגן הסמוך לאנדרטה, למדנו על עליז וקיימנו פעילויות ברוח אהבת החיים שלה והנתינה לאחר. למשל, התנדבות בגן הרב תכליתי של ילדים בסיכון בקנאי הגליל לקראת פורים; טיפוח סביבת הגן, גיוס השכנים, קיום טקסים.

לפני שלוש שנים חברנו לפרויקט אחר, של הכנת אלבומי הנצחה לחללים; מתוך ניסיון להעמיק את העשייה ואת ההבנה של תלמידיו לנושא. פנינו ליד לבנים להצטרף לפרויקט, שקיים במספר בתי ספר תיכון בארץ אך לא עם אוכלוסייה כמו של בית הספר שלנו. הצגנו את בית הספר ואת הרציונל.

חזרנו לאנדרטה הראשונה, לזכר 12 חללי תש"ח. המטרה היתה להכין 12 אלבומי הנצחה לזכרם של 12 הלוחמים שנפלו על הגנת השכונה.

בתהליך העבודה על האלבומים חווינו הזדמנות ללמוד ולהתחבר לסיפור של השכונה והקהילה. בתור בית ספר בקהילה ושותפים פעילים במספר רב של תחומים קהילתיים, זוהי גם הזדמנות להכיר את הסיפורים האישיים של גיבורי האנדרטה; וגם להתחבר לנרטיב השכונה ממלחמת תש"ח והמשמעות שלה מבחינת הקמת המדינה ובניית ירושלים.

כל זה התחבר למטרה השנתית של 70 שנה למדינה וההמשך של 50 שנה לירושלים. יד לבנים חברו אותנו למכללת אפרתה ולרכזת הסטודנטים שלהם. ביחד איתה אתרנו קבוצה של סטודנטיות לפרויקט. הסטודנטיות לא היו מתחום החינוך המיוחד ולא היה להן ניסיון בכלל בתחום. הן הגיעו לפגישת היכרות והביעו חששות, אך רצון לנסות. לאחר סיור הכרות ישבנו שוב עם חשיבה לגבי שיבוצים (זה לאחר תהליך עם המחנכות לגבי איזה כיתות ותלמידים ישתתפו). כל סטודנטית הגיעה פעם נוספת לתצפית בכיתה, לפגישת הדרכה קצרה ולעבודה בבית הספר. זה כלל שבו הכנת הפגישה הראשונה וכתיבת תכנית עבודה ששלחו לרכזת המעורבות החברתית של בית רחל שטראוס [רובין זלצר] ולרכזת שלהן כדי שנוכל לעבוד איתן, לעבד ולהנגיש את החומר לתלמידים.

נעשתה גם הערכות לוגיסטית בית-ספרית, של שיבוץ התכנית במערכת השעות הכללית. סגנית המנהלת [נעמה כץ] ביצעה זאת גם בשעות הכלליות [הוראה בכיתות] וגם בשעות הפרטניות.

הסטודנטיות פגשו את התלמידים פעם בשבוע, עבדו עם 2 תלמידים יחד על כל אלבום. כל קבוצה בחרה חייל אחד מחללי האנדרטה. תהליך העבודה כלל היכרות עם הסיפור של השכונה, היכרות עם החייל, הליכה לאנדרטה וחשיפה למשמעות של אנדרטה, מלחמה והיסטוריה של הקמת המדינה.

תהליך רגיל כולל בדרך-כלל ראיונות עם בני-המשפחות השכולות. אלא שלרוב החיילים מהאנדרטה הזו כבר אין משפחות בחיים, ולפיכך ארגנו סיור ביד לבנים. הסטודנטיות והתלמידים פגשו שם את הגב' ורה, אם שכולה, שעשתה להם סיור והכירה להם את יד לבנים. הם הגיעו לאולם ההנצחה ומצאו את השמות של החיילים שהם הכינו להם את האנדרטה ואז ירדו לחדר תיקיות שבו יש תיקייה לכל חייל ירושלמי שנפל באחת המלחמות.

שם סיפרה להם רובין את הסיפור של השכונה וחילקה דף מידע (שעבדו עליהם קודם עם הסטודנטיות) עם שאלות ונושאים לברור אודות כל חייל, כדי להכניס לאלבום (עם סמלים של תקשורת תומכת חליפית כדי שיהיו מסוגלים לענות על כל דבר). התלמידים חפשו בתיקים אינפורמציה על סיפור חייו של כל אחד. ואז, תוך כדי חיפוש, גילו שחסר תיק לאברהם זיסרמן, תושב השכונה שהיה גר במקור חיים 22 ולחם להגנה על השכונה, ונפל במלחמה. בזכות תלמידי בר"ש הכינו לו תיק לזכרו.

לאחר המפגש ביד לבנים, התלמידים יחד עם הסטודנטיות הכינו את האלבומים ועצבו אותם ביחד. הכניסו מידע אודות הסיפור של השכונה, ואודות האיש עצמו- כחייל וכבן אדם.

ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל התשע"ח ותשע"ט, התקיים טקס רב משתתפים, שכלל את נציגי המנהל הקהילתי, נציגי הסטודנטים, נציגי הוועד השכונתי, תלמידי בית רחל שטראוס, צוות ביה"ס, נציגות הורי ביה"ס, קהל רב מהשכונה. כולם התרגשו והתרשמו מאוד מטקס מכבד ביותר שקיימנו למרגלות האנדרטה. ביום הזיכרון השנה [תש"פ] קיימנו טקס בזום, וציינו את אלבומי ההנצחה שהוכנו ללוחמים שנפלו.

ביוני 2018 התקיים טקס של יד לבנים לכל מי שהכין אלבום הנצחה והאלבומים הגיעו ליד לבנים שבו ינציחו את 12 החיילים שנפלו בהגנת השכונה. חשוב לציין שתלמידנו הכינו 12 מתוך 40 אלבומים שהכינו בשנה ההיא בירושלים. ובשנת 2019 התקיים טקס נוסף, לאחר שבשנה זו הכינו התלמידים 8 אלבומים, לזכר תושבי השכונה שנפלו במלחמת יום הכיפורים. אלבום אחד למשפחה של אלעזר טסלר ז"ל. השנה, 2020, הוכנו על-ידי התלמידים 6 אלבומים של חללי מלחמת ששת-הימים.

לאורך כל הדרך היה שיתוף-פעולה בין כל הגורמים: מנהל קהילתי, מתנ"ס בקעה, פורום קהילתי של בתי-ספר בקהילה, מכללת אפרתה, יד לבנים. ללא ספק, שיתוף-פעולה זה הנו המפתח להצלחת הפרויקט, ואנחנו מודים ומעריכים ביותר את השותפים. ראינו שגם להם היה זה תהליך משמעותי ומלמד ביותר. מרגש היה לראות את החיבור שנוצר בין הסטודנטיות לבין התלמידים, ואת הפתיחות לחינוך המיוחד. הן גילו את היכולות של התלמידים, הסקרנות, הלמידה, ההתלהבות. האדם שבהם. תודה רבה על ההזדמנות לחוש ולחוות את הממ"ש [משמעות, מחויבות, שייכות] של הקהילתיות. וכן על מימוש פן מיוחד ואחר של ערבות הדדית.

נכתב על-ידי:

סימונה קוהל, מנהלת בית-הספר בית רחל שטראוס.
רובין זלצר, רכזת מעורבות חברתית.

דבר התלמידה:

אהבתי מאוד לעבוד על העיצוב של
האלבום, למצוא תמונות של משה,
תמונות רקע לאלבום ותמונות
שקשורות למלחמה, היה לי מאוד
חשוב לקחת חלק ולעזור לבחור.

אני שמחה שלמדנו על משה, לצערי
הרב הוא נהרג – היה לי עצוב לשמוע
שהוא נהרג.
היו לו הרבה דברים שהוא עשה,
הרבה תחביבים וגם בצבא הוא היה
איש חשוב מאוד.

אני שמחה שלמדתי להכיר אותך.
היית חייל טוב ואדם טוב.

ממני בת-אל שמחה מנדלוביץ,

דבר הסטודנטית:

בת-אל ואני עברו חוויה ודרך מיוחדת ביחד.
למדנו על משה חביב, שהיה אדם מיוחד, אהב
את משפחתו ואת ארצו, היה לו חשוב לקחת
חלק בעיצוב הארץ ולא עמד מהצד.
למדנו על המלחמה- ועל הכוח של הצבא שלנו.
בת-אל היה נפלא לעבוד איתך, למדתי להכיר
ילדה מקסימה שיודעת הרבה ואוהבת ללמד
אחרים.

החוויה של כתיבת האלבום
הייתה לי חדשה ומעניינת.
זכיתי לקחת חלק בפרויקט המיוחד והחשוב
הזה. ללמוד על החיילים שלנו שנלחמו
במלחמות ישראל ושבזכותם אנחנו פה. ושזו
הדרך שלנו לזכור אותם, ללמוד עליהם, על
האדם שהיו, על האהבות שלהם, הערכים שלהם
והחוזקות שלהם.
ולהגיד להם תודה על ההקרבה שלהם ובעיקר
של המשפחות שלהם.

עטרת ריגלר